

Br: 02-01-430/26-19245/2

Podgorica, 2.6. 2026. godine

Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića bb, Podgorica

n/r: g-đi Prof. dr. Anđeli Jakšić Stojanović, ministarki

Veza: Akt br.11-633/26-3996/3 od 25.5.2026. godine

PREDMET: Mišljenje na Predlog memoranduma o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova i trgovine Mađarske o saradnji u okviru programa Stipendium Hungaricum za period 2027-2029. godine

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović,

Povodom *Predloga memoranduma o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova i trgovine Mađarske o saradnji u okviru programa Stipendium Hungaricum za period 2027-2029. godine*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Dostavljenim Memorandumom definiše se okvir za učešće Crne Gore u programu stipendija Stipendium Hungaricum za period 2027-2029. Mađarska se obavezuje da godišnje dodijeli do 35 stipendija crnogorskim studentima za studije u Mađarskoj, dok se Crna Gora obavezuje da promoviše, bira i rangira kandidate i dostavlja primarne i rezervne liste nominovanih studenata.

Dodatno, u Izveštaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da za implementaciju predmetnog Predloga memoranduma nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

Na tekst Predloga memoranduma i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Predlog memoranduma o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova i trgovine Mađarske o saradnji u okviru programa Stipendium Hungaricum za period 2027-2029. godine.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

NAZIV PROPISA

Memorandum o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova i trgovine Mađarske o saradnji u okviru programa Stipendium Hungaricum za period 2027-2029

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova i trgovine Mađarske o saradnji u okviru programa Stipendium Hungaricum za period 2027-2029 će poboljšati postojeće veze između dvije države i doprinijeti daljem unapređenju međusobne saradnje u oblasti obrazovanja.

Pravni okvir za potpisivanje Memoranduma je definisan 27. januara 2017. godine, kada je potpisan Sporazum o saradnji u oblasti obrazovanja, kulture, sporta i mladih između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske. Sporazum podrazumijeva razmjenu predstavnika institucija visokog obrazovanja, akademija, istraživača, mladih i studenata u okviru programa stipendiranja.

Memorandum je takođe u skladu sa Zajedničkom deklaracijom o uspostavljanju unaprijeđenog prijateljstva između vlada Crne Gore i Mađarske, koja je potpisana 15. juna 2012. godine, te će doprinijeti međusobnom razumijevanju, povjerenju i prijateljstvu između naroda dviju država prevashodno kroz saradnju u oblasti obrazovanja.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Memorandum definiše okvir za učešće Crne Gore u programu stipendija Stipendium Hungaricum za period 2027–2029. Mađarska se obavezuje da godišnje dodijeli do 35 stipendija crnogorskim studentima za studije u Mađarskoj, na mađarskom ili stranom jeziku, pri čemu prioritet imaju oblasti nauke, tehnologije, inženjerstva, matematike (STEM), kao i medicine, zdravstvenih nauka i poljoprivrede.

Stipendije obuhvataju osnovne, master, jedinstvene master i doktorske studije, kao i djelimične studije u trajanju od tri do deset mjeseci.

Mađarska strana obezbjeđuje besplatne studije, smještaj ili finansijski doprinos za smještaj, zdravstvene usluge i dodatno osiguranje, korišćenje biblioteka i mjesečnu stipendiju u skladu sa važećim propisima. Program sprovodi Javna fondacija Tempus, koja objavljuje pozive za prijave.

Crnogorska strana se obavezuje da promoviše pozive, bira i rangira kandidate, i dostavlja primarne i rezervne liste nominovanih studenata. Kandidati moraju ispuniti uslove u pogledu starosne dobi, kvalifikacija i jezika, dok troškove međunarodnog putovanja snose sami studenti.

Radi podsticanja daljeg razvoja bilateralnih odnosa, dvije strane će ohrabrivati diplomirane stipendiste da učestvuju u različitim alumni programima i da, po povratku u svoju državu, održavaju kontakte sa svojim sunarodnicima koji su takođe diplomirali u Mađarskoj, kao i sa mađarskom visokoškolskom institucijom koju su pohađali. Kroz alumni programe, bivši stipendisti postaju most saradnje i stvaraju mrežu kontakata koja dugoročno povezuje dvije države.

Memorandum može biti izmijenjen uz obostranu pisanu saglasnost, a eventualne razlike u tumačenju rješavaju se konsultacijama. Memorandum stupa na snagu danom potpisivanja i važi do 31. decembra 2029. godine, s tim da se može otkazati uz šestomjesečni rok, a odredbe ostaju na snazi za već započete programe do njihovog završetka.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Memorandum, na osnovu principa jednakosti i uzajamne koristi u zakonskom okviru i važećim zakonima i propisima odnosnih država, predstavlja zajedničku spremnost na nastavak saradnje u okviru programa Stipendium Hungaricum, kao i na dalje jačanje saradnje u oblasti obrazovanja.

Ne postoji druga opcija zvaničnog regulisanja ovog pitanja, osim donošenja Memoranduma, jer se na ovaj način jasnije i detaljnije definišu uslovi učešća u programu koji je od izuzetnog značaja za Crnu Goru i sve veći broj zainteresovanih kandidata za učešće u istom.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija smatra ovaj memorandum izuzetno važnim za unapređenje saradnje u oblasti obrazovanja, prevashodno za promovisanje mobilnosti u oblasti visokog obrazovanja jer je ista prepoznata kao prioritet u strateškim dokumentima, kako na nacionalnom tako i na nivou Evropske unije.

Značaj Memoranduma je višeslojan i strateški važan. Prije svega, otvara konkretne mogućnosti za crnogorske studente čime se direktno jačaju ljudski kapaciteti u sektorima koji su ključni za razvoj društva i ekonomije. Drugo, Memorandum potvrđuje institucionalnu saradnju između dvije države i uspostavlja stabilan mehanizam razmjene i povjerenja između institucija. Treće, Memorandum ima širi politički i društveni značaj. On jača bilateralne odnose Crne Gore i Mađarske, potvrđuje evropski put Crne Gore i doprinosi njenoj integraciji u evropski obrazovni prostor. Na kraju, ovaj memorandum je i signal spremnosti Crne Gore da ulaže u obrazovanje, internacionalizaciju i razvoj mladih kadrova, što je u skladu sa ciljevima Evropskog prostora visokog obrazovanja i politikama koje vode ka punopravnom članstvu u EU.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za izvršavanje Memoranduma nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Memorandum je usaglašen putem diplomatske korespondencije.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne postoje prepreke za primjenu regulatornih propisa. Za monitoring i evaluaciju procesa biće zaduženi Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Javna fondacija Tempus.

Datum i mjesto
25. 5. 2026. godine

Starješina

Prof. dr Anđela Jakšić Stojanović

Anđela Jakšić Stojanović

**MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU
MINISTARSTVA PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA CRNE GORE
I
MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA I TRGOVINE MAĐARSKE
O
SARADNJI U OKVIRU PROGRAMA STIPENDIUM HUNGARICUM
ZA PERIOD 2027-2029**

Vođeni željom da ojačaju prijateljske odnose dvije zemlje i promovišu saradnju u oblasti visokog obrazovanja, a u skladu sa Sporazumom između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske o saradnji u oblastima obrazovanja, kulture, sporta i mladih potpisanog u Budimpešti 27. januara 2017. godine, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstvo vanjskih poslova i trgovine Mađarske (u daljem tekstu zajedno „Učesnici“ ili pojedinačno „Učesnik“) su se složili da sprovedu sljedeći Memorandum o razumijevanju (u daljem tekstu „MoR“).

I. Cilj MoR-a

Cilj ovog MoR-a je da utvrdi okvir za učešće Crne Gore u programu stipendija „Stipendium Hungaricum“ (u daljem tekstu: „Program stipendija“) za period 2027–2029. godine.

II. Stipendije “Stipendium Hungaricum” za državljane Crne Gore

1. U okviru Programa stipendiranja, mađarski Učesnik nudi godišnje do 35 stipendija građanima Crne Gore za pohađanje studija na mađarskom ili stranom jeziku, dajući prioritet kandidatima koji žele da studiraju u oblastima nauke, tehnologije, inženjerstva, matematike (STEM), kao i medicine, zdravstvenih nauka i poljoprivrede.
2. Stipendije se mogu dodijeliti za pohađanje:
 - redovnih osnovnih (BA/BSc), master (MA/MSc) i jedinstvenih master (OTM) studija u bilo kojoj dostupnoj oblasti studija, kao i doktorskih (PhD/DLA) studija u bilo kojoj oblasti od interesa; i/ili
 - djelimičnih studija u trajanju od tri (3) do deset (10) mjeseci, uz sticanje kredita.
3. Spisak dostupnih studijskih programa na različitim nivoima biće objavljen od strane Javne fondacije Tempus (www.tpf.hu) u pozivu za prijave za odgovarajuću godinu.

III. Obaveze mađarskog Učesnika

1. U vezi sa stipendijama ponuđenim u paragrafu II ovog MoR-a, mađarski Učesnik se obavezuje da pruži crnogorskim stipendistima sljedeće:
 - Plaćene troškove školarine,

- Smještaj u domu u kampusu visokoškolske ustanove koja prima studenta ili nadoknadu za troškove smještaja, kako je to predviđeno relevantnim zakonskim propisima na snazi u vrijeme potpisivanja ovog MoR,
 - Pravo na zdravstvene usluge i mogućnost dodatnog zdravstvenog osiguranja koje pokriva usluge na stranom jeziku,
 - Korišćenje usluga biblioteke,
 - Mjesečnu naknadu u skladu sa važećim zakonskim propisima koji definišu iznos stipendija za strane studente.
2. U ime mađarskog Učesnika, Program stipendija sprovodi Javna fondacija Tempus. Dodatne informacije u vezi sa prijavom i stipendijom (iznos mjesečne naknade, smještaj, pravo na zdravstvene usluge) biće objavljene u pozivu za prijave za odgovarajuću godinu.

IV. Obaveze crnogorskog Učesnika

1. Crnogorski Učesnik se obavezuje da podijeli i promovise poziv za prijavljivanje i da odabere i rangira kandidate koji će biti nominovani za stipendije na osnovu prijava predatih Javnoj fondaciji Tempus. Pored primarne liste nominovanih, crnogorski Učesnik će sastaviti i sekundarnu, dodatnu listu kandidata.
2. Svake godine, crnogorski Učesnik će obavijestiti Javnu fondaciju Tempus, u roku utvrđenom u pozivu za prijavljivanje, o primarnoj i sekundarnoj listi nominovanih lica.

V. Uslovi učešća u Programu stipendiranja

1. Kandidati moraju ispunjavati starosne, kvalifikacione, jezičke i druge uslove objavljene u pozivu za prijave za odgovarajuću godinu.
2. Međunarodne putne troškove snosi stipendista.

VI. Alumni Programi

Da bi olakšali razvoj bilateralnih odnosa, Učesnici će podsticati diplomce Programa stipendiranja da učestvuju u raznim alumni programima i, po povratku u matičnu zemlju, da održavaju kontakt sa svojim sunarodnicima koji su takođe diplomirali u Mađarskoj, kao i sa mađarskom visokoškolskom institucijom na kojoj su diplomirali.

VII. Izmjene MoR-a

Ovaj MoR može se izmijeniti uz obostranu saglasnost Učesnika u pisanoj formi, diplomatskim putem. Ove izmjene činiće sastavni dio MoR-a.

VIII. Rješavanje sporova

Sve razlike koje nastanu u vezi sa tumačenjem, primjenom ili sprovođenjem ovog MoR-a rješavaće se na prijateljski način, putem konsultacija između Učesnika.

IX. Završne odredbe

1. Ovaj MoR stupa na snagu danom potpisivanja i ostaće na snazi do 31. decembra 2029. godine.
2. Paragrafi od II do V treba da se sprovode od perioda prijavljivanja koji počinje nakon što ovaj MoR stupi na snagu.
3. Ovaj MoR ne stvara nikakva prava niti obaveze prema međunarodnom pravu.
4. Ovaj MoR može okončati bilo koji Učesnik, u pisanoj formi, diplomatskim putem. U ovom slučaju, MoR prestaje da važi šest (6) mjeseci poslije prijema obavještenja o njegovom prekidu. U slučaju isteka ili prestanka važenja ovog MoR-a, njegove odredbe će se i dalje primjenjivati u odnosu na sve tekuće programe i projekte dok se isti ne završe.

Potpisano u dva (2) originalna primjerka, u dana 2026. godine, na engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna.

**ZA MINISTARSTVO PROSVJETE,
NAUKE I INOVACIJA CRNE GORE**

**ZA MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I TRGOVINE MAĐARSKE**

**MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU
MINISTARSTVA PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA CRNE GORE
I
MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA I TRGOVINE MAĐARSKE
O
SARADNJI U OKVIRU PROGRAMA STIPENDIUM HUNGARICUM
ZA PERIOD 2027-2029**

Vođeni željom da ojačaju prijateljske odnose dvije zemlje i promovišu saradnju u oblasti visokog obrazovanja, a u skladu sa Sporazumom između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske o saradnji u oblastima obrazovanja, kulture, sporta i mladih potpisanog u Budimpešti 27. januara 2017. godine, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Ministarstvo vanjskih poslova i trgovine Mađarske (u daljem tekstu zajedno „Učesnici“ ili pojedinačno „Učesnik“) su se složili da sprovedu sljedeći Memorandum o razumijevanju (u daljem tekstu „MoR“).

I. Cilj MoR-a

Cilj ovog MoR-a je da utvrdi okvir za učešće Crne Gore u programu stipendija „Stipendium Hungaricum“ (u daljem tekstu: „Program stipendija“) za period 2027–2029. godine.

II. Stipendije “Stipendium Hungaricum” za državljane Crne Gore

1. U okviru Programa stipendiranja, mađarski Učesnik nudi godišnje do 35 stipendija građanima Crne Gore za pohađanje studija na mađarskom ili stranom jeziku, dajući prioritet kandidatima koji žele da studiraju u oblastima nauke, tehnologije, inženjerstva, matematike (STEM), kao i medicine, zdravstvenih nauka i poljoprivrede.
2. Stipendije se mogu dodijeliti za pohađanje:
 - redovnih osnovnih (BA/BSc), master (MA/MSc) i jedinstvenih master (OTM) studija u bilo kojoj dostupnoj oblasti studija, kao i doktorskih (PhD/DLA) studija u bilo kojoj oblasti od interesa; i/ili
 - djelimičnih studija u trajanju od tri (3) do deset (10) mjeseci, uz sticanje kredita.
3. Spisak dostupnih studijskih programa na različitim nivoima biće objavljen od strane Javne fondacije Tempus (www.tpf.hu) u pozivu za prijave za odgovarajuću godinu.

III. Obaveze mađarskog Učesnika

1. U vezi sa stipendijama ponuđenim u paragrafu II ovog MoR-a, mađarski Učesnik se obavezuje da pruži crnogorskim stipendistima sljedeće:
 - Plaćene troškove školarine,

- Smještaj u domu u kampusu visokoškolske ustanove koja prima studenta ili nadoknadu za troškove smještaja, kako je to predviđeno relevantnim zakonskim propisima na snazi u vrijeme potpisivanja ovog MoR,
 - Pravo na zdravstvene usluge i mogućnost dodatnog zdravstvenog osiguranja koje pokriva usluge na stranom jeziku,
 - Korišćenje usluga biblioteke,
 - Mjesečnu naknadu u skladu sa važećim zakonskim propisima koji definišu iznos stipendija za strane studente.
2. U ime mađarskog Učesnika, Program stipendija sprovodi Javna fondacija Tempus. Dodatne informacije u vezi sa prijavom i stipendijom (iznos mjesečne naknade, smještaj, pravo na zdravstvene usluge) biće objavljene u pozivu za prijave za odgovarajuću godinu.

IV. Obaveze crnogorskog Učesnika

1. Crnogorski Učesnik se obavezuje da podijeli i promovise poziv za prijavljivanje i da odabere i rangira kandidate koji će biti nominovani za stipendije na osnovu prijave predatih Javnoj fondaciji Tempus. Pored primarne liste nominovanih, crnogorski Učesnik će sastaviti i sekundarnu, dodatnu listu kandidata.
2. Svake godine, crnogorski Učesnik će obavijestiti Javnu fondaciju Tempus, u roku utvrđenom u pozivu za prijavljivanje, o primarnoj i sekundarnoj listi nominovanih lica.

V. Uslovi učešća u Programu stipendiranja

1. Kandidati moraju ispunjavati starosne, kvalifikacione, jezičke i druge uslove objavljene u pozivu za prijave za odgovarajuću godinu.
2. Međunarodne putne troškove snosi stipendista.

VI. Alumni Programi

Da bi olakšali razvoj bilateralnih odnosa, Učesnici će podsticati diplomce Programa stipendiranja da učestvuju u raznim alumni programima i, po povratku u matičnu zemlju, da održavaju kontakt sa svojim sunarodnicima koji su takođe diplomirali u Mađarskoj, kao i sa mađarskom visokoškolskom institucijom na kojoj su diplomirali.

VII. Izmjene MoR-a

Ovaj MoR može se izmijeniti uz obostranu saglasnost Učesnika u pisanoj formi, diplomatskim putem. Ove izmjene činiće sastavni dio MoR-a.

VIII. Rješavanje sporova

Sve razlike koje nastanu u vezi sa tumačenjem, primjenom ili sprovođenjem ovog MoR-a rješavaće se na prijateljski način, putem konsultacija između Učesnika.

IX. Završne odredbe

1. Ovaj MoR stupa na snagu danom potpisivanja i ostaće na snazi do 31. decembra 2029. godine.
2. Paragrafi od II do V treba da se sprovedu od perioda prijavljivanja koji počinje nakon što ovaj MoR stupi na snagu.
3. Ovaj MoR ne stvara nikakva prava niti obaveze prema međunarodnom pravu.
4. Ovaj MoR može okončati bilo koji Učesnik, u pisanoj formi, diplomatskim putem. U ovom slučaju, MoR prestaje da važi šest (6) mjeseci poslije prijema obavještenja o njegovom prekidu. U slučaju isteka ili prestanka važenja ovog MoR-a, njegove odredbe će se i dalje primjenjivati u odnosu na sve tekuće programe i projekte dok se isti ne završe.

Potpisano u dva (2) originalna primjerka, u dana 2026. godine, na engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna.

**ZA MINISTARSTVO PROSVJETE,
NAUKE I INOVACIJA CRNE GORE**

**ZA MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I TRGOVINE MAĐARSKE**

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATION OF
MONTENEGRO
AND
THE MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND TRADE OF HUNGARY
ON
COOPERATION WITHIN THE FRAMEWORK OF
THE STIPENDIUM HUNGARICUM PROGRAMME
FOR THE YEARS 2027–2029**

Driven by the desire to strengthen the friendly relations between the two countries and to promote cooperation in the field of higher education, and in pursuance of the Agreement between the Government of Montenegro and the Government of Hungary on Education, Culture, Sport and Youth, signed on 27 January 2017, the Ministry of Education, Science and Innovation of Montenegro and the Ministry of Foreign Affairs and Trade of Hungary (hereinafter referred to together as the “Participants” or individually as the “Participant”) have agreed to implement the following Memorandum of Understanding (hereinafter referred to as the “MoU”).

I. Objective of the MoU

The objective of the present MoU is to set out the framework for Montenegro’s participation in the Stipendium Hungaricum Scholarship Programme (hereinafter referred to as the “Scholarship Programme”) for the years 2027–2029.

II. Stipendium Hungaricum scholarships for the citizens of Montenegro

1. Within the framework of the Scholarship Programme, the Hungarian Participant offers up to 35 scholarships annually to the citizens of Montenegro for pursuing studies in Hungary either in Hungarian or in a foreign language, giving priority to applicants wishing to study in the fields of Science, Technology, Engineering, Mathematics (STEM), plus Medical and Health Science and Agriculture.
2. Scholarships may be granted for pursuing:
 - full-time undergraduate (BA/BSc), graduate (MA/MSc) and one-tier master’s (OTM) studies in any available field of study, as well as doctoral (PhD/DLA) studies in any field of interest; and/or
 - three (3) to ten (10) months’ credit-earning part-time studies.
3. The list of the available study programmes at different levels will be published by the Tempus Public Foundation (www.tpf.hu) in the given year’s call for applications.

III. Commitments of the Hungarian Participant

1. Regarding scholarships offered in Paragraph II of the present MoU, the Hungarian Participant undertakes to provide the following to the Montenegrin scholarship holders:
 - tuition-free courses,
 - dormitory places on the campus of the receiving higher-education institution, or a contribution to the accommodation costs as stipulated by the relevant legal regulations in effect,
 - entitlement to health services and the option for additional health insurance covering services in a foreign language,
 - use of free library services,
 - monthly allowance in accordance with the prevailing legal regulations defining the amount of the scholarship for international students.
2. On behalf of the Hungarian Participant, the Scholarship Programme is operated by the Tempus Public Foundation. Further information regarding the application and the scholarship (actual monthly allowance, accommodation, entitlement to health services) will be published in the given year's call for applications.

IV. Commitments of the Montenegrin Participant

1. The Montenegrin Participant undertakes to disseminate and promote the call for applications and to select and rank the applicants to be nominated for the scholarships based on the applications submitted to the Tempus Public Foundation. In addition to the primary list of nominees, the Montenegrin Participant will also compile a secondary, standby list of applicants.
2. Every year, the Montenegrin Participant informs the Tempus Public Foundation, within the timeframe specified in the call for applications, of the primary and secondary lists of nominated persons.

V. Requirements for participation in the Scholarship Programme

1. Applicants must comply with the age, qualification, language and other requirements published in the given year's call for applications.
2. International travel expenses shall be borne by the student.

VI. Alumni Programmes

To facilitate the development of bilateral relations, the Participants will encourage graduates of the Scholarship Programme to participate in various alumni programmes and, upon return to their home country, to maintain contact with their compatriots who

have also graduated in Hungary, as well as with the Hungarian higher education institution they graduated from.

VII. Amendment of the MoU

The present MoU may be amended by mutual written consent of the Participants through official channels. These amendments will constitute an integral part of the MoU.

VIII. Resolution of differences

Any differences arising concerning the interpretation, application, or implementation of this MoU will be resolved in a friendly manner through consultations between the Participants.

IX. Final Provisions

1. The present MoU will take effect on the day of signing and will remain in effect until 31 December 2029.
2. Paragraphs II through V are to be implemented from the first application period starting after the present MoU has taken effect.
3. This MoU does not create any rights and obligations under international law.
4. The present MoU may be terminated by either of the Participants in writing, through diplomatic channels. In this case, the MoU will terminate six (6) months after the receipt of the termination notice. In the event of this MoU's expiry or termination, its provisions will continue to apply to all ongoing programmes and projects until they are completed.

Done in two (2) original copies in on 2026, in the English language, both copies being equally authentic.

**FOR THE MINISTRY OF
EDUCATION, SCIENCE
AND INNOVATION
OF MONTENEGRO**

**FOR THE MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
AND TRADE OF
HUNGARY**